

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Saralievové a soudkyně JUDr. Andrey Borovičkové Ph.D. a JUDr. Renaty Hertlové ve věci

žalobkyně: **POD CZ s.r.o.**, IČO 07429649
sídlem Jaurisova 515/4, 140 00 Praha 4

proti
žalovanému: **Česká republika - Úřad vlády ČR**
sídlem nábř. Edvarda Beneše 128/4, 118 01 Praha 1

o peněžití plnění

k odvolání žalobkyně proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 16. února 2021 č. j. 65 C 243/2020 – 75

takto:

Usnesení soudu I. stupně se **potvrzuje**.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením zamítl soud I. stupně s odkazem na § 138 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (o.s.ř.) žádost žalobkyně (obchodní společnosti) o osvobození od soudních poplatků, odůvodněnou tím, že nemá žádný majetek. Konstatoval, že součástí podnikatelské činnosti je i riziko ztráty z této činnosti. Poměry podnikatele proto odůvodňují osvobození od soudních poplatků v případě, kdy se do tíživé finanční situace dostal z důvodu vyšší moci či nepředvídaných okolností nemajících původ v podnikání. Žalobkyně žádnou takovou okolnost neuvedla a neosvědčila, že nevyvíjí žádnou podnikatelskou činnost ani to, že přišla o majetek. Nepředložila daňové přiznání, bankovní výpis ani žádnou jinou listinu, která by její tvrzení potvrdila. Soud I. stupně proto uzavřel, že nemá za prokázanou takovou finanční tíseň žalobkyně, která by ji neumožňovala zaplatit soudní poplatek ve výši 2000 Kč.
2. Proti tomuto usnesení podala žalobkyně včasné odvolání. Uvedla, že na její majetek je vedena exekuce „č.j. 151 EX 28/20 – 28“ a dovozovala, že soudní poplatek by mohla uhradit až po splnění povinnosti z exekučního titulu. Dovožovala dále, že nedošlo k „upravení poměrů účastníků ve smyslu §102 odst. 1 věta první o.s.ř. ve smyslu finančních aspektů“ a že si soud I. stupně měl vyžádat spisy sp.zn. 7 C 44/2020, vedený u Obvodního soudu pro Prahu 9, sp. zn. 0 Nc 7569/2020 a 0 Nc 7547/2020, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 a spis 33 Nc 11218/2019, vedený u Obvodního soudu pro Prahu 1. Došlo ke zhoršení její finanční situace a důvodem pro přiznání osvobození od soudních poplatků je i vyhlášení nouzového stavu a pandemie SARS CoV-2. V důsledku napadeného rozhodnutí bude žalobkyni odeprána možnost uplatňovat a bránit svá práva u soudu. Odvolatelka navrhla, aby odvolací soud napadené usnesení změnil a přiznal jí osvobození od soudních poplatků.
3. Odvolací soud z podnětu podaného odvolání přezkoumal napadené usnesení, včetně řízení, které mu předcházelo, v intencích § 212 a § 212a odst. 5 a 6 o.s.ř. bez nařízení jednání v souladu s § 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř. a odvolání žalobkyně neshledal opodstatněným. Účelem institutu osvobození od soudních poplatků ve smyslu ustanovení § 138 odst. 1 o.s.ř. je umožnit přístup k soudu osobám, do jejichž poměrů by splnění poplatkové povinnosti (případně vynaložení dalších nákladů v souvislosti se soudním řízením) zasáhlo v míře, ohrožující uspokojení základních potřeb

Shodu s prvopisem potvrzuje B.N.

této osoby či jí vyživovaných osob. Institut osvobození od soudních poplatků je výjimečným řešením odůvodněných situací; břemeno tvrzení a důkazu, že majetkové, sociální a osobní poměry odůvodňují, aby byl žadatel soudem od soudních poplatků alespoň zčásti osvobozen, leží na žadateli, jakož i procesní odpovědnost za nesplnění této povinnosti (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 4734/2015, usnesení Ústavního soudu ČR sp.zn. III. ÚS 1894/16). Soud není povinen z vlastní iniciativy po majetkových poměrech žadatele pátrat. Rozhodování o žádosti o osvobození od soudních poplatků musí být rychlé a nemůže mu předcházet obsáhlé a časově náročné šetření, neboť je pouhým procesním předpokladem pro rozhodování o věci samé. Soud I. stupně proto postupoval správně, když žalobkyni, která předložila tiskopis prohlášení o majetkových poměrech vyplněný zcela nedostatečně a neúplně, nevyzýval k dodatečnému osvětlení jejích poměrů a nepřipojoval žádné další spisy, ale návrh přímo zamítl. (shodně Jirsa J. a kol. Občanské soudní řízení soudcovský komentář. 1. vydání 2014, nakladatelství Havlíček Brain Team, strana 386 a následující, usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 3.3.2011, sp. zn. III. ÚS 118/11).

4. Základní podmínkou pro postup soudu podle ustanovení § 138 odst. 1 o. s. ř. je úplné a pravdivé vyličení majetkových poměrů žadatele (usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 12.5.2008, čj. 9 Cmo 214/2008-80). Žalobkyně mimo paušální tvrzení, že nic nevlastní, ke svým konkrétním majetkovým poměrům nic neuvedla, tím méně doložila, ačkoliv smyslem její existence jakožto obchodní společnosti je podnikání za účelem zisku a svá aktiva a pasiva je povinna vést v účetní evidenci. Pouhé tvrzení účastníka řízení, že nemá majetek, nepředstavuje důkaz o jeho majetkových poměrech. Opatření v souvislosti s probíhající epidemií v obecné rovině důvodem pro osvobození účastníka řízení od soudních poplatků nejsou a žalobkyně neuvedla, zda a jak konkrétně se tato opatření dotkla jejího podnikání. Okolnost, že na majetek žalobkyně je vedena exekuce, sama o sobě o jejích celkových majetkových poměrech nic nevypovídá a existence jiných jejích závazků není pro osvobození od soudních poplatků zásadně rozhodná. Z žádného zákonného ustanovení nevyplývá, že úhrada jakýchkoli jiných závazků má přednost před zaplacením soudního poplatku, a že o splnění poplatkové povinnosti vůči státu lze uvažovat až poté, co budou veškeré ostatní platební povinnosti žadatelky zcela nebo zčásti splněny. Závazky účastníka, např. v podobě jej zatěžující exekuce, totiž mohou jít leda k jeho tíži (srovnej usnesení Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 28 Cdo 573/2016). Odvolací soud proto ve shodě se soudem I. stupně uzavírá, že samotný nedostatek tvrzení žalobkyně o jejích majetkových poměrech, které nijak nerozkryla, neumožňuje soudu učinit úvahu o naplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků na její straně. Odvolací soud proto napadené usnesení podle § 219 o.s.ř. jako správné potvrdil.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné.

Praha 18. března 2021

JUDr. Irena Saralievová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje B.N.